

storten toe; in 1882 betaalde zij een bedrag van *f* 16,331.89, in 1895 *f* 30,753.09 en in de vijftien jaar van haar concessierecht stortte zij in de schatkist der hoofdstad een totaal bedrag van *f* 459,384.47⁵.

Inmiddels naderde het tijdstip dat de concessie der *Bell-Telefoon-Maatschappij* ten einde liep. Zou zij nu een voor de gemeente voordeliger, nieuwe concessie krijgen of, zou de gemeente Amsterdam tot eigen exploitatie van het telefoonnet besluiten? Dit was de vraag, die in 1894 aan de orde kwam.

Sommigen meenden dat exploitatie van het telefoonnet noch de taak der gemeente, noch die eener maatschappij is, doch dat het Rijk die exploitatie moest op zich nemen, even goed als het de telegraaf beheert. Zoolang het Rijk daartoe nog niet wilde overgaan, diende een gemeente zich niet met telefonie te bemoeien, doch de exploitatie van het net op zoo voordelig mogelijke voorwaarden over te laten aan de Maatschappij, die tot dusverre geëxploiteerd had en door jarenlange ondervinding voor een dergelijke taak volkomen was berekend.

Anderen echter waren van oordeel dat de gemeente zeer goed de telefoon kon exploiteeren; dat de voordeelen der exploitatie bij eigen beheer voor de stedelijke kas veel grooter zouden wezen dan bij het geven eener concessie, en dat het Rijk immers, wilde het zulks, later het gemeente-net kon overnemen. En degenen, die zoo redeneerden, bleken in den Gemeenteraad de overhand te hebben, want in eene geheime Raadszitting van 12 December 1894 werd met 32 tegen 5 stemmen tot gemeente-exploitatie van de telefoon besloten, waaraan de Raad in openbare zitting van 18 April 1895 met 23 tegen 10 stemmen zijn zegel hechtte.

Het was kort dag! Immers op 7 September 1895 zou de concessie van de *Bell-Telefoon-Mij.* eindigen en het was eene onmogelijkheid op dien datum het gemeente-net gereed te hebben. Er moest dus iets op gevonden worden wilde men op 7 September te Amsterdam niet zonder telefoon zijn, iets wat natuurlijk, vooral ook met het oog op het intercommunaal verkeer, eene onmogelijkheid was. Dit bezwaar werd echter opgeheven door eene nadere regeling tusschen de gemeente en de Maatschappij, waarbij laatstgenoemde ook de exploitatie van de telefoon binnen Amsterdam behield na 7 Sept. 1895 tot nadere opzegging en dan na dien datum in de gemeentekas niets zou behoeven te storten.

Zoo was dus het gevaar dat Amsterdam op 7 September 1895 uit de telephonische gemeenschap verdrongen zou zijn, geweken en kon men van gemeente-wege met kracht met den aanleg van het nieuwe net beginnen. Er was heel wat te doen om het gereed te krijgen. Wel had de Raad op 18 April 1895 reeds aan Burgemeester en Wethouders de noodige credieten verleend voor de uit te voeren werken; wel was tot directeur van den gemeentelijken dienst reeds de heer J. S. Theunissen, tot dusverre ingenieur bij het gasbureau ten Stadhuize, benoemd, doch wilde men, zooals het voornemen was, 1 October, uiterlijk 1 November 1896 de gemeente-telefoon exploiteeren, dan was er vooraf nog heel wat te verrichten.